

Μαθαίνοντας αλλιώς τη Γλώσσα Στ' Δημοτικού

Τεύχος Β'

Με τις αρχές της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας

- Μαθησιακές Δυσκολίες
- ΔΕΠ-Υ & Δυσκολίες Μάθησης

Αναγνωστική Κατανόηση
Λεξιλόγιο
Λειτουργική Γραμματική
Γραπτή Έκφραση

my - book.gr

Πρότυπο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
Ενότητα 9: Συσκευές.....	11
Οδηγίες χρήσης καφετιέρας.....	12
Από τον χαλκό στο γυαλί.....	22
Πάμε μία βόλτα στο γήπεδο;.....	29
Το μηχάνημα.....	33
Ενότητα 10: Ατυχήματα.....	40
Με λένε Σόνια.....	41
Δρόμο παίρνω... δρόμο αφήνω.....	49
Οικιακές παγίδες για παιδιά.....	57
Ενότητα 11: Συγγενικές σχέσεις.....	70
Ώρες με τη μητέρα μου.....	71
Πρέπει να φανώ γενναίος.....	78
Μία οικογένεια ανάμεσα στις άλλες.....	88
Ενότητα 13: Τρόποι ζωής και επαγγέλματα.....	94
Συνέντευξη με τον κύριο Μανόλη.....	95
Συνέντευξη με τον Αντώνη.....	103
Επιστήμη με άρωμα γυναίκας.....	107
Η υπτάμενη σκάφη.....	114
Επαγγέλματα με προοπτική.....	120
Ενότητα 15: Κινηματογράφος - θέατρο.....	124
Ποια ταινία να διαλέξουμε;.....	125
Το καναρινί ποδήλατο.....	131
Πάμε σινεμά;.....	138
Μία σχολική παράσταση στο δάσος.....	146
Ανεβάζουμε τη δική μας παράσταση;.....	152
Ενότητα 16: Μουσεία.....	156
Το άγαλμα που κρύωνε.....	157
Μουσείο αφής.....	164
Ελληνικό παιδικό μουσείο.....	168
Πάμε... μουσεία;.....	173
Ενότητα 17: Πόλεμος και Ειρήνη.....	177
Σκέψεις ενός παιδιού για τον πόλεμο.....	178
Ειρήνη.....	189
Σταματήστε τον πόλεμο.....	200

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Το πρόγραμμα με τίτλο «Μαθαίνοντας αλλιώς τη Γλώσσα Στ' Δημοτικού», είναι ειδικά σχεδιασμένο για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Έγινε η προσπάθεια προσέγγισης των γλωσσικών φαινομένων μέσω της εφαρμογής των αρχών της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας. Προσεγγίζοντας το γνωστικό αντικείμενο κειμενοκεντρικά, επιχειρήθηκε να πραγματοποιηθεί η τροποποίηση του περιεχομένου της Γλώσσας Στ' Δημοτικού. Στο εγχείρημα αυτό οδηγός στάθηκε η φιλοσοφία και η εξέταση της γνώσης υπό το πρίσμα της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας. Έτσι, με βάση το ΑΠΣ και το ΔΕΠΠΣ, δημιουργήθηκε ένα τροποποιημένο πρόγραμμα γλωσσικής διδασκαλίας, δομημένο στους βασικούς άξονες της συστημικής λειτουργικής γραμματικής και της κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Ο συνδυασμός των παραπάνω αξόνων πραγματοποιείται με την ταυτόχρονη εφαρμογή των αρχών της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας. Ο σκοπός του προγράμματος ήταν η απόκτηση αναγνωστικής ευχέρειας, η αναγνωστική κατανόηση και η κατάκτηση των γραμματικών κανόνων. Ταυτόχρονα, επιδιώκεται η κατανόηση των μορφολογικών και συντακτικών φαινομένων της Γλώσσας Στ' Δημοτικού, όπως επίσης και η δυνατότητα εφαρμογής τους από μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Η εφαρμογή του προγράμματος υλοποιήθηκε σε πιλοτικό επίπεδο, τόσο σε ατομικό, όσο και σε ομαδικό επίπεδο, σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, ως επιπρόσθετο εργαλείο υποστήριξης της γλωσσικής διδασκαλίας. Συμπερασματικά, η δόμηση του προγράμματος σε συνδυασμό με τη χρησιμοποίηση των εξειδικευμένων διδακτικών τεχνικών του, έχει ως αποτέλεσμα την πληρέστερη κατάκτηση της γνώσης.

Λέξεις Κλειδιά: Διαφοροποιημένη Διδασκαλία, Γλώσσα Στ' Δημοτικού, σύνταξη, γραμματική

Εισαγωγή

Γραμματική και Επικοινωνιακή χρησιμότητα

Το περιεχόμενο της γλωσσικής διδασκαλίας και η οργάνωσή της πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι τα γλωσσικά φαινόμενα χρειάζεται να παρουσιάζονται με κάποια λογική σειρά και ιεράρχηση. Η ιεράρχηση των γραμματικών φαινομένων που παρουσιάζονται, υπαγορεύεται και οργανώνεται, άλλοτε από μορφολογικά, άλλοτε από εννοιολογικά κριτήρια και άλλοτε από έναν συνδυασμό εννοιολογικών και μορφολογικών κριτηρίων. Η αρχή γίνεται με γραμματικά φαινόμενα, τα οποία χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη γραμματική γενικότητα και επικοινωνιακή χρησιμότητα και, στη συνέχεια, πραγματοποιείται εισαγωγή νέων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων.

Το μοντέλο γλωσσικής μελέτης που προτείνεται, στηρίζεται στη Συστημική Λειτουργική Γραμματική (ΣΛΓ) (M.A.K Halliday), η οποία είναι μία γραμματική προσανατολισμένη στη σημασιολογία και στη λειτουργία των γλωσσικών στοιχείων και οργανώνεται με βάση τη σημασία και όχι τη δομή, όπως προτείνουν άλλα γνωστά γλωσσολογικά μοντέλα. Τέλος, ερμηνεύει τη γλώσσα ως ένα σύστημα σημασιών, οι οποίες πραγματώνονται από τύπους.

1. Οι παρακάτω προτάσεις αποτελούν οδηγίες. Βάλε **Ο** αν τα ρήματα των προτάσεων είναι σε Οριστική, **Υ** αν είναι σε Υποτακτική ή **Π** αν είναι σε Προστακτική.

- Ελέγξτε την πίεση των ελαστικών. ____
- Φοράμε ζώνη ασφαλείας. ____
- Ελαττώνουμε ταχύτητα στις κατοικημένες περιοχές. ____
- Να απενεργοποιήσετε τα κινητά σας τηλέφωνα. ____
- Να ακολουθείτε τις οδηγίες των ειδικών. ____

2. Στις παρακάτω κάρτες δίνεται μία οδηγία. Δώστε την ίδια οδηγία με διαφορετικούς τρόπους, βάζοντας το ρήμα της πρότασης στην κατάλληλη έγκλιση.

Αλέθουμε τον καφέ.

- _____

- _____

Να αδειάσετε το νερό της καφετιέρας.

- _____

- _____

Τοποθετήστε το φίλτρο στην εσοχή.

- _____

- _____

3. Φτιάξε δικές σου προτάσεις με τις παραπάνω λέξεις.

- _____

- _____

- _____

- _____

4. Μπορείς να δώσεις μία συνώνυμη και μία αντίθετη λέξη για τις παραπάνω;

ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Ανάπτυξη	ΣΥΝΩΝΥΜΗ
ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Εξόρυξη	ΣΥΝΩΝΥΜΗ
ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Ανάμιξη	ΣΥΝΩΝΥΜΗ
ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Κατεργαζόταν	ΣΥΝΩΝΥΜΗ

ΓΝΩΡΙΖΩ

Υποδειγματική Διδασκαλία

Τελικές και Βουλευτικές προτάσεις

Τελικές ονομάζονται οι δευτερεύουσες εξαρτημένες προτάσεις που φανερώνουν τον σκοπό.

Εισαγωγή: να, για να

Υπόδειγμα:

Έφυγα νωρίς, για να προλάβω το λεωφορείο.

Βουλευτικές ονομάζονται οι δευτερεύουσες εξαρτημένες προτάσεις που φανερώνουν επιθυμία, σκέψη ή ευχή και έχουν τον ρόλο Υποκειμένου ή Αντικειμένου.

Εισαγωγή: να

Υπόδειγμα:

Θέλω **να σου κάνω ένα δώρο**. (βουλευτική πρόταση- Αντικείμενο του ρήματος θέλω).

Είναι ανάγκη **να έρθεις στο σπίτι**. (βουλευτική πρόταση – Υποκείμενο του ρήματος είναι ανάγκη).

ΓΝΩΡΙΖΩ

Υποδειγματική Διδασκαλία

Το Υποκείμενο, το ρήμα και τα συμπληρώματά του

Η πρόταση έχει συγκεκριμένη δομή. Μπορεί να έχει τις παρακάτω μορφές:

- **Υποκείμενο – Ρήμα** (π.χ. Η μαμά έφυγε.)
- **Υποκείμενο – Ρήμα – Αντικείμενο** (π.χ. Ο παππούς πήρε τη μαγκούρα.)
- **Υποκείμενο – Ρήμα – Κατηγορούμενο** (π.χ. Η γάτα είναι όμορφη.)
- **Υποκείμενο – Ρήμα – Άμεσο Αντικείμενο – Έμμεσο Αντικείμενο** (π.χ. Η δασκάλα έδωσε το μολύβι στον μαθητή.)

Επεξήγηση όρων:

Υποκείμενο: Το πρόσωπο της πρότασης, που κάνει μία ενέργεια.

Ρήμα: Η λέξη που φανερώνει την ενέργεια της πρότασης.

Αντικείμενο: Η λέξη που φανερώνει πού πηγαίνει η ενέργεια του Υποκειμένου.

Κατηγορούμενο: Η λέξη που φανερώνει την ιδιότητα του Υποκειμένου.

Άμεσο Αντικείμενο: Η λέξη στην οποία πηγαίνει άμεσα η ενέργεια του Υποκειμένου.

Έμμεσο Αντικείμενο: Η λέξη στην οποία πηγαίνει έμμεσα η ενέργεια του Υποκειμένου.

ΚΑΤΑΝΟΩ

1. Άμεσο ή έμμεσο αντικείμενο; Βάλε **A** αν η έντονη λέξη είναι άμεσο αντικείμενο και **E** αν είναι έμμεσο.

- Η δασκάλα κρατούσε τον **χάρακα**. ____
- Η μαμά έβαλε **το νερό στο ψυγείο**. ____ / ____
- Όλα τα παιδιά καλωσόρισαν την καινούρια **μαθήτριά** στην **τάξη**. ____ / ____
- Ο παππούς έφερε το **αυτοκίνητο**. ____
- Ο Δημήτρης πούλησε τα παλιά του **αυτοκόλλητα**. ____
- Ο Μιχάλης έδωσε το **μολύβι** στη **Σόνια**. ____ / ____

ΚΑΝΩ

1. Βρες τη συντακτική θέση των έντονων λέξεων των παρακάτω προτάσεων.

- Μην κάνετε **θόρυβο**. ☐
- Η **Δάφνη** εκλέχθηκε **πρόεδρος** της τάξης. ☐ ☐
- Η διαδρομή φαινόταν **ατέλειωτη**. ☐
- Το σχολείο μοίρασε **τρόφιμα** σε **όσους** το είχαν ανάγκη. ☐ ☐
- Χάθηκε μία καλή **ευκαιρία**. ☐
- Ο Δημοσθένης υπήρξε μεγάλος **ρήτορας** της αρχαιότητας. ☐

- Τι σου _____ (**συμβαίνω**) κι άλλαξες γνώμη;
- Η αντίπαλη ομάδα _____ (**επιτίθεται**) διαρκώς για να _____ (**πετυχαίνω**) το τέρμα της ισοφάρισης.
- Οι ψυχραιμότεροι της αίθουσας έπρεπε να _____ (**παρεμβαίνω**) για να μην οξυνθούν τα πνεύματα.
- Δεν _____ (**καθίσταμαι**) δυνατό να μεταφερθούν εγκαίρως στην περιοχή.
- Η αστυνομία ενημέρωσε ότι οι δράστες _____ (**απάγω**) τον επιχειρηματία.

- Ανάγω
- Καταδεικνύω
- Διατίθεται
- Υφίσταμαι

[illegible]

3. **Εντόπισε** στο κείμενο την απάντηση των παρακάτω ερωτήσεων.
Υπογράμμισέ την και **Απάντησε**.

Σε ποια συγγενική σχέση
αναφέρεται το κείμενο;

Τι συμβαίνει ανάμεσα στα
δύο πρόσωπα;

«Μόνη σου μπορείς».
Πώς κρίνεις αυτήν τη φράση;

Δραστηριότητες Λεξιλογίου

1. Εντόπισε στο κείμενο τις παρακάτω λέξεις.

- Διαφορετικές
- Απολαύσουμε
- Αναπτύσσουμε
- Εντάσεις

2. Μπορείς να γράψεις με λίγα λόγια τι σημαίνουν;

Διαφορετικές: _____

Εντάσσουμε: _____

Αναπτύσσουμε: _____

Εντάσεις: _____

3. Φτιάξε δικές σου προτάσεις με τις παραπάνω λέξεις.

- ---

- ---

- ---

- ---

4. Μπορείς να δώσεις μία συνώνυμη και μία αντίθετη λέξη για τις παραπάνω;

ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Αφηρημένος	ΣΥΝΩΝΥΜΗ
ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Παραμόνευε	ΣΥΝΩΝΥΜΗ
ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Γενναίος	ΣΥΝΩΝΥΜΗ
ΑΝΤΙΘΕΤΗ	Συγκράτησα	ΣΥΝΩΝΥΜΗ

Μαθαίνοντας αλλιώς τη Γλώσσα Στ' Δημοτικού

Τεύχος Α'

Με τις αρχές της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας

- Μαθησιακές Δυσκολίες
- ΔΕΠ-Υ & Δυσκολίες Μάθησης

Αναγνωστική Κατανόηση
Λεξιλόγιο
Λειτουργική Γραμματική
Γραπτή Έκφραση

my - book.gr

Πρότυπο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr